

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІНТЕГРАЦІЙНИЙ ТРИКУТНИК ЄС-УКРАЇНА-НАТО В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ»

Co-funded by
the European Union

Ступінь освіти	Бакалавр
Спеціальність	032, 051, 052, 061, 071, 072, 075, 242, 291, 292
Тривалість викладання	11,12 чверті
Заняття:	6 годин на тиждень (11 чверть) 7 годин на тиждень (12 чверть)
Лекції	2 години на тиждень (11 чверть) 3 години на тиждень (12 чверть)
Практичні	4 години на тиждень (11, 12 чверті)
Мова викладання	українська
Підсумковий контроль	Диференційований залік

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams – група «Інтеграційний трикутник»

Інформація про викладачів:

	РУДІК Олександр Миколайович (лекції та практичні заняття), доцент кафедри історії та політичної теорії, доцент, кандидат політичних наук
	Персональна сторінка: https://ipt.nmu.org.ua/ua/spivr/rudik.php
	E-mail: Rudik.O.M@nmu.one Кабінет 1/63
	КУЛИК Тетяна Вікторівна кандидат історичних наук, старший науковий співробітник (політичні науки, національна безпека держави), доцент кафедри міжнародних відносин і аудиту.
	Персональна сторінка: https://oa.nmu.org.ua/ua/vikladachi/page11.php
	E-mail: Kulyk.T.V@nmu.one
	ДВУРЕЧЕНСЬКА Олександра Сергіївна (лекції та практичні заняття), доцент, кандидат історичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин і аудиту.
	Персональна сторінка: Персональна сторінка: https://oa.nmu.org.ua/ua/vikladachi/page10.php
	E-mail: Dvurechenska.O.S@nmu.one

1. Анотація до курсу

Знання та навички студента, як особистості, доповнює дисципліна «Інтеграційний трикутник ЄС-Україна-НАТО в контексті глобальної безпеки», яка допоможе знайти відповіді на питання: Що таке ЄС і НАТО і яка їх роль у сучасному політичному та безпековому контекстах? Що таке європейська та євроатлантична інтеграція України? Який зміст ми вкладаємо в термін «трансатлантична безпека»? Відповіді на ці та подібні питання мають не лише теоретичний інтерес, а й практичну спрямованість, особливо в контексті європейської та євроатлантичної інтеграції України, а також в умовах повномасштабної війни.

Ця дисципліна – це ваш вдалий вибір, як фахівця, який зацікавлений у формуванні теоретичних і практичних знань та навичок у сфері європейської та євроатлантичної інтеграції України.

Фінансується Європейським Союзом. Однак висловлені погляди та думки належать лише авторам і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з освіти та культури (EACEA). Ні Європейський Союз, ні EACEA не можуть нести відповідальність за них.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – формування у здобувачів вищої освіти компетентностей щодо комплексного та системного уявлення про інтеграційні процеси у межах трикутника ЄС-Україна-НАТО в контексті глобальної безпеки з урахуванням особливостей розвитку сучасного ЄС як унікального об'єднання європейських демократичних країн та крізь призму стратегічних пріоритети НАТО, а також місця і ролі України в системі європейської та євроатлантичної безпеки; вирішення комплексних спеціалізованих завдань та прикладних проблем стратегічного планування та реалізації державної політики; критичного стратегічного мислення щодо проблемних питань зовнішньополітичної складової та гарантування безпеки в період масштабних світових трансформацій.

Завдання курсу:

- навчитися застосовувати історичний та порівняльний підходи до процесу європейської інтеграції;
- опанувати сутність та ключові елементи інституційної системи ЄС.
- опанувати ключові засади правової системи ЄС та її взаємовідносини з національним правом держав-членів;
- навчитися розуміти та аналізувати політику розширення ЄС;
- опанувати сутність, середовище, ключових гравців та особливості процесу вироблення політики ЄС;
- навчитися аналізувати роль і значення ЄС як глобального актора;
- опанувати аналіз сучасного міжнародного безпекового середовища крізь концепт стратегічної конкуренції; виокремлювати ключові тенденції та стратегічні трансформації в умовах невизначеності й глобальних змін; критично оцінювати дилеми, виклики та тренди Стратегічної концепції НАТО 2022 року у ретроспективному та сучасному вимірах;
- сформувати здатність до ретроспективного аналізу трансформації НАТО; досліджувати, аналізувати та критично оцінювати доктринальні та концептуальні стратегічні безпекові документи ЄС та НАТО; критично оцінювати виклики трансатлантичній єдності, зокрема кризи довіри, політичні розбіжності та переосмислення стратегічної ролі НАТО;
- розвинути здатність аналізувати трансформацію колективної оборони НАТО в умовах війни росії проти України; оцінювати адаптацію механізмів стримування та оборони Альянсу; критично осмислювати комплексний підхід НАТО до стійкості крізь призму стратегічного партнерства з ЄС та викликів європейської стратегічної автономії;

- здобути компетентність у розумінні ролі НАТО в кризовому менеджменті; аналізувати операції, місії й багатонаціональну кооперацію зі зміцнення потенціалу; оцінювати процеси адаптації Альянсу через розвиток спроможностей, навчання та тренування в умовах багатодомених загроз;
- засвоїти особливості кооперативної безпеки НАТО; аналізувати мотивацію партнерів та стратегічну доцільність розширення Альянсу; критично оцінювати еволюцію відносин Україна–НАТО: від підтримки у протистоянні агресії росії до перспектив членства
- надати студентам цілісну систему знань про основні етапи розвитку відносин України з ЄС та НАТО;
- ознайомитися з ключовими аспектами відносин України та ЄС в безпековій сфері;
- сформулювати уявлення студентів про місце України в системі євроатлантичної безпеки;
- визначити особливості відносин України з ЄС та НАТО в умовах повномасштабної війни.

3. Результати навчання:

- вміти застосовувати історичний та порівняльний підходи до процесу європейської інтеграції;
- знати та розуміти сутність та ключові елементи інституційної системи ЄС.
- знати та розуміти ключові засади правової системи ЄС та її взаємовідносини з національним правом держав-членів;
- розуміти та аналізувати політику розширення ЄС;
- знати та розуміти сутність, середовище, ключових гравців та особливості процесу вироблення політики ЄС;
- вміти аналізувати роль і значення ЄС як глобального актора;
- узагальнювати концептуальні засади формування та функціонування системи забезпечення національної стійкості країн-членів НАТО, ЄС та її взаємодії із системою забезпечення національної безпеки України.
- розуміти розвиток безпекової ситуації, орієнтуватись в можливих сценаріях розвитку ситуації та необхідних заходів реагування, на основі чого визначати можливості прийняття управлінських рішень в сфері міжнародної та національної безпеки.
- знати операційні ризики різного походження, виклики та джерела основних загроз, уразливості, переваги й можливості, динаміку й тенденції розвитку міжнародної безпеки та національної безпеки України.
- аналізувати еволюції та сучасний стан політики ЄС та НАТО щодо України;
- здійснювати аналіз зовнішньої політики України з позиції безпекового аспекту європейської та євроатлантичної інтеграційної політики;
- визначати місце України в системі європейської та євроатлантичної системи безпеки;
- розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.

4. Структура курсу

Календарний план навчальної дисципліни

Тижні	Тематика занять	Вид занять	Ресурси	Оцінка
1	Вступ до навчальної дисципліни. Політика академічної доброчесності в НТУ ДП. Тема 1. Ключові віхи історії ЄС.	Лекція	Силабус. Мультимедійна презентація. Рекомендована література. Джерела Інтернету.	
	Еволюція ідеї європейської єдності крізь призму історичних постатей та концепцій.	Практичне заняття	Рекомендована література. Джерела Інтернету.	5
2	Тема 2. Інституційна та правова системи ЄС.	Лекція	Мультимедійна презентація. Рекомендована література. Джерела Інтернету.	
	Практикум-симуляція внутрішніх та зовнішніх впливів на інституційний трикутник ЄС.	Практичне заняття	Рекомендована література. Джерела Інтернету.	5
3	Тема 3. Політика розширення ЄС.	Лекція	Мультимедійна презентація. Рекомендована література. Джерела Інтернету.	
	Аналіз особливостей розширення ЄС на посткомуністичний простір.	Практичне заняття	Рекомендована література. Джерела Інтернету.	5
4	Тема 4. Вироблення політики ЄС.	Лекція	Мультимедійна презентація. Рекомендована література. Джерела Інтернету.	
	Аналіз середовища та ключових акторів процесу вироблення політики ЄС.	Практичне заняття	Рекомендована література. Джерела Інтернету.	5
5	Тема 5. ЄС як глобальний актор.	Лекція	Мультимедійна презентація. Рекомендована література. Джерела Інтернету.	
	Метод сценарного планування: «Місце і роль ЄС в постмодерній системі міжнародних відносин.	Практичне заняття	Рекомендована література. Джерела Інтернету.	10

Тижні	Тематика занять	Вид занять	Ресурси	Оцінка
6	Тема 6. НАТО в умовах стратегічної конкуренції	Лекція	Мультимедійна презентація. Авторський текст лекції. Інтерактивний діалог. Навчальна література. Тести за темою 6.	5
	Івент-аналіз міжнародної (НАТО) підтримки України «Stand with Ukraine for as Long as it Takes».	Практичне заняття	Методика проведення аналізу Івент-аналізу. Рекомендована навчальна та спеціалізована література. Сайти НАТО, ЄС.	
7	Тема 7. Трансформація НАТО в ретроспективі	Лекція	Мультимедійна презентація. Авторський текст лекції. Інтерактивний діалог. Навчальна література. Тести за темою 7.	5
	Системний аналіз (крос-факторний аналіз - матриці перехресного впливу) «Cold War Tests: Great Power Competition and the Origins of European Strategic Autonomy».	Практичне заняття	Методика проведення аналізу крос-факторного аналізу. Контекст. Джерела для додаткового вивчення проблемного поля. Джерела Інтернету.	
8	Тема 8. Колективна оборона та стійкість Альянсу в новій стратегічній реальності	Лекція	Мультимедійна презентація. Авторський текст лекції. Інтерактивний діалог. Навчальна література. Тести за темою 8.	10
	Стимуляційна гра «Tightest Fist». Стійкість – перша лінія оборони.	Практичне заняття	Авторська методика проведення симуляції в режимі реального часу. Джерела для додаткового вивчення проблемного поля. Сайти НАТО, ЄС	
9	Тема 9. Кризовий менеджмент і адаптація НАТО до нових загроз	Лекція	Мультимедійна презентація. Авторський текст лекції. Інтерактивний діалог. Навчальна література. Тести за темою 9.	10
	Модель НАТО «Кризовий менеджмент та процес прийняття рішень».	Практичне заняття	Авторська методика «Модель НАТО». Специфічна тематика завдання з кризового менеджменту, актуальне на момент проведення. Джерела для додаткового	

Тижні	Тематика занять	Вид занять	Ресурси	Оцінка
			вивчення проблемного поля. Сайти НАТО	
10	Тема 10. Кооперативна безпека через співпрацю та діалог	Лекція	Мультимедійна презентація. Авторський текст лекції. Інтерактивний діалог. Навчальна література. Тести за темою 10.	
	Практикум-симуляція засідання Ради Україна – НАТО «Situation in the Black Sea».	Практичне заняття	Авторська методика «Модель НАТО». Специфічна тематика засідання Ради Україна – НАТО. Джерела для додаткового вивчення проблемного поля. Сайти НАТО, ЄС	10
11	Відносини Україна – ЄС в історичній ретроспективі.	Лекція	Мультимедійна презентація. Рекомендована література. Джерела Інтернету.	
	Трансформація України в контексті євроінтеграційної політики.	Практичне заняття	Рекомендована література. Джерела Інтернету.	5
12	Україна як кандидат на вступ.	Лекція	Мультимедійна презентація. Рекомендована література. Джерела Інтернету.	
	Відносини України та ЄС в сфері безпеки.	Практичне заняття	Рекомендована література. Джерела Інтернету.	5
13	Відносини Україна – НАТО в історичній ретроспективі.	Лекція	Мультимедійна презентація. Рекомендована література. Джерела Інтернету.	
	Реалізація державної політики у сфері євроатлантичної інтеграції.	Практичне заняття	Рекомендована література. Джерела Інтернету.	5
14	Євроатлантична інтеграція України на сучасному етапі.	Лекція	Мультимедійна презентація. Рекомендована література. Джерела Інтернету.	
	Розвиток співробітництва України та НАТО (2022 – 2026 роки).	Практичне заняття	Рекомендована література. Джерела Інтернету.	5
15	Особливості відносин України з ЄС та НАТО в	Лекція	Мультимедійна презентація.	

Тижні	Тематика занять	Вид занять	Ресурси	Оцінка
	умовах повномасштабної війни.		Рекомендована література. Джерела Інтернету.	
	Виклики та перспективи європейської та євроатлантичної політиці України в сфері безпеки.	Практичне заняття	Рекомендована література. Джерела Інтернету.	5
16	Підведення підсумків роботи за семестр, оголошення оцінок. Заключне тестування для студентів, які отримали менше 60 балів за результатами поточного контролю або бажають покращити отриману підсумкову оцінку	Контрольні заходи	Інтерактивний діалог.	5
	Підведення підсумків, складання практичних завдань.	Контрольні заходи	Інтерактивний діалог	—

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На лекційних заняттях обов'язково мати з собою гаджети зі стилізованим інтернетом. Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p@nmu.one) на MicrosoftOffice365.

Перевірений доступ з ПК чи мобільного гаджета до за стосунків Microsoft Office: Teams, Moodle.

Інстальований на ПК та мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, PowerPoint).

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувач вищої освіти може отримати підсумкову оцінку з дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів. Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент має право виконувати підсумкову комплексну контрольну роботу за дисципліною, яка містить завдання, що охоплюють дисциплінарні результати навчання.

Поточна успішність складається з успішності за письмовий контроль (максимально оцінюється у 100 балах) та оцінок за роботу на лекційних та практичних заняттях (оцінюється по 11 лекційних та 6 практичних занять. Отримані бали за лекційні та практичні заняття

додаються і утворюють підсумкову оцінку за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

6.3. Критерії оцінювання *тестів та відкритих письмових та усних контрольних питань*:

УВАГА! У ТВОРЧИХ ЗАВДАННЯХ ОРИГІНАЛЬНІ, УНІКАЛЬНІ (АВТОРСЬКІ) ІДЕЇ ЗДОБУВАЧА ПІДТРИМУЮТЬСЯ +5 БАЛАМИ ДО ОЦІНКИ ЗАВДАННЯ! ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗДОБУВАЧ ПРИТЯГУЄТЬСЯ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ!

1 правильна відповідь тесту оцінюється у 2 бали.

Відкрите питання – 1 правильна відповідь оцінюється в 5 балів, причому:

5 балів – відповідність еталону, наведення прикладів, правильна мова викладення матеріалу.

4 бали – відповідність еталону, правильна мова викладення матеріалу.

3 бали – відповідність еталону, помилки в граматиці та/або орфографії, мовленні.

2 бали – зміст відповіді має стосунок до предмету запитання, проте не відповідає еталону, містить суттєві граматичні, орфографічні, мовленнєві помилки, які ускладнюють розуміння відповіді або викривляють зміст повідомлення.

1 бал – наявність відповіді, яка не відповідає еталону, та/або не має стосунку до предмету запитання, містить суттєві граматичні, орфографічні, мовленнєві помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення.

6.4. Критерії оцінювання *кейсів*:

У підсумку за розв'язання кейсу можна отримати максимально 10 балів, додавши такі складові:

Ідентифіковано проблему – 1 бал;

Описано проблему (пояснено її сутність, негативні наслідки) – 1 бал;

Використано всі релевантні вихідні дані з аргументацією відбору даних – 1 бал;

Коректно здійснено стандартні розрахунки, які впливають з даних кейсу – 1 бал;

Коректно здійснено нестандартні розрахунки, які не впливають з даних кейсу, але можуть бути зроблені на основі додаткових даних відкритого доступу, з поясненням необхідності провести саме такі розрахунки у даному кейсі – 2 бали;

Зроблено стандартний висновок та стандартне рішення проблеми кейсу – 1 бал;

Зроблено оригінальний висновок з аргументацією та надано оригінальні пропозиції розв'язання проблеми кейсу – 3 бали;

6.5 Критерії оцінювання *ділових ігор* доводяться викладачем до відома студентів перед початком кожної ділової гри у вигляді правил та умов отримання оцінки. При цьому до уваги береться результат команди, злагодженість дій учасників, правильність виконання інструкцій, розподіл обов'язків між учасниками команди. В залежності від специфіки ділової гри зазначені умови можуть доповнюватися або змінюватися.

6.6 Процедура проведення *контрольних заходів*.

Контрольні заходи з дисципліни будуть здійснені згідно з графіком навчального процесу, який можна знайти на сайті університету. У табл. 4 подано графік завдань поточного контролю. Процедуру виконання завдань поточного контролю викладач оголошує на занятті або заздалегідь. За результатами поточного контролю студент може отримати найвищу оцінку у 100 балів, з'явитися на заняття «Підведення підсумків» із заліковою книжкою та отримати оцінку. Якщо оцінка поточного контролю не влаштовує, то студент може виконати комплексну контрольну роботу і також отримати максимально 100 балів. На комплексну контрольну роботу студент повинен з'явитися із заліковою книжкою. Присутність на контрольних заходах сторонніх осіб без дозволу ректора, проректора або декана факультету

не допускається. Під час комплексної контрольної роботи користуватися іншими засобами, окрім калькулятора заборонено. Комплексне заключне тестування проходитиме за розкладом лекцій або практик (див. табл. 4). Більш детальну інформацію про процедуру проведення контрольних заходів можна знайти у Положенні про організацію освітнього процесу, Положенні про оцінювання результатів навчання на сайті НТУ «Дніпровська політехніка» https://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів), що можуть використовуватися в освітньому процесі. Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка» та Кодексом академічної доброчесності, які знаходяться на сайті НТУ «Дніпровська політехніка» https://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/.

УСІ ТВОРЧІ ПИСЬМОВІ ЗАВДАННЯ ПОДАЮТЬСЯ У ЕЛЕКТРОННОМУ ВИГЛЯДІ ТА ПЕРЕВІРЯЮТЬСЯ НА ПЛАГІАТ!

Спочатку викладач після перевірки роботи та виявлення текстових збігів підозрює академічну не доброчесність здобувача. Тоді робота повертається на доопрацювання (цитування, виправлення). Після повторного виявлення текстових збігів > припустимих 40 % у відомих термінах рада викладачів кафедри експертно констатує плагіат і оцінює роботу у 0 балів. Далі згідно Кодексу академічної доброчесності студент несе відповідальність: повторне виконання роботи іншої теми, повторне проходження ОК, відрахування, позбавлення стипендії, пільг з оплати навчання, що постановляють спеціальні Комісії з доброчесності факультету та НТУ «ДП». Після виявлення ознак плагіату у роботі студента кафедра: 1) повідомляє студента про нульову оцінку з причин плагіату та можливість звернутися до Комісій, 2) зберігає роботу студента протягом встановленого терміну, 3) інформує студента про зниження максимальної підсумкової оцінки до 73 балів у разі постанови про повторне виконання роботи. **УВАГА! ПРИ ПОВТОРНОМУ ВИКОНАННІ РОБОТИ АБО ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ЧЕРЕЗ ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ МАКСИМАЛЬНА ОЦІНКА ЗА ДИСЦИПЛІНУ СТАНОВИТИМЕ 73 БАЛИ!**

НЕЗАЛЕЖНО ВІД ТИПУ ТА ВИДУ ЗАВДАННЯ АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ НЕ ПРИПУСКАЄТЬСЯ!!!

7.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Office365 та відвідування групи дисципліни у Microsoft Teams.

Рекомендуємо створити профілі та підписатися на сторінки кафедри обліку і аудиту у Facebook, Instagram.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота у рамках дисципліни дистанційно у додатку Microsoft Moodle (www.do.nmu.org.ua).

Усі письмові запитання до викладача стосовно дисципліни мають надсилатися на університетську електронну пошту або до групи в Teams.

7.3. Політика щодо перескладання.

Повторне складання підсумкового контролю з дисципліни, коли студент отримав оцінку «незадовільно» (нижче 60-ти балів), допускається не більше двох разів. Спроби

студента виправити оцінку й не допустити академічної заборгованості обмежуються терміном в один місяць після закінчення екзаменаційної сесії.

Прийом першої перездачі здійснюється викладачем, який викладав матеріал навчальної дисципліни. Прийом другої – комісією у складі трьох осіб: викладача, який викладав дисципліну; завідувача кафедри; представника деканату або викладача кафедри. Рішення комісії є остаточним.

У разі підтвердження комісією оцінки «незадовільно» або неявки студента на засідання комісії без поважних причин, комісія сповіщає про це декана факультету (директора інституту) для підготовки наказу ректора про відрухування студента за академічну неуспішність або визначення умов повторного вивчення цієї дисципліни.

Повторне вивчення студентом окремих дисциплін одночасно з навчанням за індивідуальним навчальним планом за двома формами навчання допускається лише на договірних умовах (загальним обсяг таких дисциплін – не більше 15-ти кредитів ЄКТС).

Результати ліквідації академічної заборгованості заносяться в окрему відомість.

Більш детальну інформацію про процедуру перескладання можна знайти у Положенні про організацію освітнього процесу, Положенні про оцінювання результатів навчання на сайті НТУ «Дніпровська політехніка» https://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/.

Студенти заочної форми навчання повинні перескласти дисципліну та ліквідувати академічну заборгованість до початку наступної сесії.

7.4. Відвідування занять.

З 24.02.2022 реалізація освітньої діяльності відбувається в умовах правового режиму воєнного стану. Наявна низка небезпек: повітряні тривоги, ризики припинення енергозабезпечення, мобільного та Інтернет-зв'язку. Згідно з наказами по університету у 2025 – 2026 навчальному році освітня діяльність здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти всіх форм навчання здійснюється з використанням дистанційних технологій через синхронні та асинхронні комунікації.

Відвідування онлайн лекцій та практичних занять реалізується через приєднання до «команди» Microsoft Teams. Під час повітряної тривоги заняття перериваються і продовжуються лише за умов перебування учасників освітнього процесу у захищених приміщеннях. Викладачем (за технічної та безпекової можливості) здійснюється запис заняття для підтримки асинхронного формату навчання.

У випадках відсутності енергозабезпечення, мобільного та Інтернет-зв'язку викладачем забезпечується асинхронний формат навчання та комунікація зі здобувачами за допомогою каналів зв'язку, що функціонують.

Про причини неможливості взяти участь в онлайн заняттях, ускладненні доступу до матеріалів на дистанційних платформах НТУ «ДП» тощо здобувач вищої освіти має повідомити викладача в особистих повідомленнях чатів Microsoft Teams, або листом на корпоративну е-пошту НТУ «ДП», або через старосту чи представника адміністрації факультету.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку: подати письмову заяву до декана факультету та далі рухатися процедурою оскарження, викладеною у Кодексі академічної доброчесності, який можна знайти на сайті НТУ «Дніпровська політехніка» https://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/

7.6. Бонуси. Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки. Студенти, які протягом семестру підготують та подадуть до публікації наукову статтю за тематикою дисципліни у фахове видання України або іншої країни, можуть отримати додатково 25 балів, але не більше підсумку у 100 балів за дисципліну.

7.7. Участь в анкетуванні. Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачам вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки.

Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

8. Методи навчання

Під час *лекцій та практичних занять* будуть застосовані такі методи навчання:

Пояснення. Тлумачення понять, явищ, принципів, термінів тощо, переважно під час викладання нового матеріалу.

Інструктаж. Надання алгоритму дій для виконання поставленого завдання.

Діалог. За допомогою запитань викладач спонукатиме здобувачів вищої освіти до відтворення набутих знань, формування самостійних висновків і узагальнень на основі засвоєного матеріалу.

Навчальна дискусія, дебати. Це обговорення важливого питання, обмін думками між здобувачами вищої освіти та/або викладачем, спрямовані не лише на засвоєння нових знань, а й на створення емоційно насиченої атмосфери, яка б сприяла глибокому проникненню в істину.

Ілюстрування. Застосування презентацій, відео та іншого медіа-контенту для підкріплення матеріалу, який пояснюється, обговорюється або завдань, які виконуються.

Демонстрування. Показ викладачем навчальних матеріалів у динаміці (використання фахових програм, формул, ситуацій тощо).

Письмові та усні контрольні завдання. Самостійна концентрація та відтворення отриманих знань та навичок в умовах обмеженого часу та джерел інформації.

Кейси. Пошук проблемної ситуації реальної діяльності підприємства, через яку спостерігається негативний ефект, та обґрунтування оригінального її рішення, спираючись на відомі факти або необхідність отримання додаткової інформації.

Ділова гра. Імітація прийняття рішень керівних працівників або спеціалістів в різних виробничих ситуаціях, здійснювана за заданими правилами групою людей при наявності конфліктних ситуацій або інформаційної невизначеності.

Демонстрація та обговорення презентацій. Наочний показ медіа-супроводу усного виступу з елементами дискусії.

Аналіз. Сутність його полягає у вивченні предметів чи явищ за окремими ознаками і відношеннями, у поділі на елементи, осмисленні зв'язків між ними.

Синтез. Полягає в уявному або практичному поєднанні виокремлених під час аналізу елементів або властивостей предмета в єдине ціле.

Порівняння. За його допомогою встановлюють спільні і відмінні ознаки предметів і явищ.

Узагальнення. Цей метод передбачає перехід від одиничного до загального, від менш загального до більш загального шляхом абстрагування від специфічного і виявлення притаманних явищам загальних ознак (властивостей, відношень тощо) при осмисленні понять, суджень, теорій.

Конкретизації. Допомагає перейти від безпосередніх вражень до розуміння сутності того, що вивчається: результати конкретизації постають у формі прикладів, схем, моделей тощо.

Метод виокремлення основного. Полягає у розподілі інформації на логічні частини і виокремленні серед них основних.

Для заохочення обміну ідеями та вільного мовлення в умовах навчання один в одного використовуються методи:

Виступ. Питання навколо певної тем обговорюється у групах і потім оприлюднюється з подальшою дискусією.

Мозковий штурм. Генерація творчих ідей на задану тему у команді.

Результати іншого. Після індивідуальної роботи студенти презентують свої результати один одному та групі.

Вимушені дебати. У парі учасників протилежної думки обговорюється якесь питання, після чого учасникам пропонується змінити власну позицію та відстоювати її у іншій парі.

Інтерактивні ігрові методи:

Задачі на критичне мислення. Студенти вчаться продукувати та висловлювати сумніви, ставити питання, пропонувати доповнення щодо фактів та тез, які підлягають критиці у етичній манері для розвитку критичного мислення.

9. Ресурси і література

Підручники

1. Асоціація як новий формат відносин України з Європейським Союзом: політичний, правовий, економічний та інформаційний аспекти / За ред. В. В. Копійка, М. С. Дорошко, О. Ю. Кондратенко. Київ: Київський університет, 2018. 388 с.
2. Гармонізація правової системи України до права ЄС: навч.-метод. посібник [Електронне видання] / Ю. Акіменко, Р. Харитонов ; Нац. ун-т «Одес. юрид. академія». Одеса: Фенікс, 2023. 84 с. URL: <https://hdl.handle.net/11300/27081>
3. Дахно І. І. Право Європейського союзу: навч. посібник. / За ред. д.е.н., проф. І. І. Дахна / І. І. Дахно, В. М. Алієва-Барановська. К.: «Центр учбової літератури», 2017. 416 с
4. Європейська інтеграція: навч. посіб. / за ред. М. І. Макаренка, Л. І. Хомутенко. К.: «Центр учбової літератури», 2018. 344 с.
5. Європейський Союз: від ідеї до імплементації. Практикум / Упорядники: М.К. Кеда та ін.: навч.-метод. Посібник. Чернігів: Десна Поліграф, 2017. 616 с.
6. Європейський Союз: навч. посіб. / [А. О. Бояр (кер. авт. кол.), Н. П. Карпчук, Н. І. Романюк та ін.]; за ред. А. О. Бояра, С. В. Федонюка. Київ: ФОП Маслаков, 2020. 600 с.
7. Задорожна С. М. Право ЄС: устрій та правопорядок / С.М. Задорожна, Н.В. Кирилюк, А. З. Маник; за заг. ред. С.М. Задорожної. Чернівці, Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. 2021. 232 с.
8. Ковалів М. В., Тимчишин Т. М., Ніканорова О. В. Основи права Європейського Союзу: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. 212 с.
9. Копійка В. В., Т. І. Шинкаренко. Європейський Союз: історія і засади функціонування: навч. посіб. за ред. Л. В. Губерського. 2-ге вид., виправл. і доповн. К.: Знання, 2012. 759 с.
10. Мудрий Я. Словник-довідник термінів з європейської інтеграції. К.: Міленіум. 2009. 588 с.
11. Основи зовнішньої політики Європейського Союзу : навчальний посібник / Н. А. Вінникова, Є. М. Солових, В. П. Солових, Т. М. Анакіна, Л. О. Чернишова; за заг. ред. Л. В. Новікової. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. 144 с.
12. Оцінка інтеграції України до європейського економічного простору : колективна монографія / за заг. ред. д.е.н., проф. О. О. Борзенко; НАН України, ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України». К., 2021. 493 с.
13. Піпченко Н. Європейські комунікації: навчальний посібник. К.: ВАДЕКС, 2021. 136 с.
14. Прокопенко Л. Л., Рудік О. М., Рудік Н. М. Інституційна система ЄС: навч. посіб. Вид 2-ге (електронне), доп. Дніпро: ДРІДУ НАДУ. 2021. 240 с.
15. Скрипник О. М. Історія європейської інтеграції : навчальний посібник. Умань: ВПЦ «Візаві», 2019. 370 с.
16. Сталий розвиток міст і регіонів ЄС: кращі практики для України : навчальний посібник / Мартиненко В. В., Скорик М. О., Корж М. А., Соколова О. М., Коляда Т. А., Джадалла О. І.; за заг. ред. В. В. Мартиненко. Ірпінь: Державний податковий університет, 2025. 352 с.
17. Сучасна політика розвитку Європейського Союзу: навчальний посібник / автор-упорядник – В. І. Андрейко. ДВНЗ «УжНУ», 2022. 304 с.

Монографії

1. Горбулін В. Хроніки передбачень: 2006–2017 / В. П. Горбулін, худож.-оформлювач В. М. Карасик. Харків: Фоліо, 2017. 255 с.
2. Горбулін В., Власюк О., Кононенко С. Україна і Росія: дев'ятий вал чи Китайська стіна / В. П. Горбулін, О. С. Власюк, С. В. Кононенко. К.: НІСД, 2015. 132 с.
3. Донбас і Крим: ціна повернення : монографія / за заг. ред. В. П. Горбуліна, О. С. Власюка,

- Е. М. Лібанової, О. М. Ляшенко. К.: НІСД, 2015. 474 с.
4. Європейська та євроатлантична інтеграція. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-presentation-2019/8.2019/transition-book-final-stisnuto.pdf>
 5. Парахонський Б., Яворська Г. Онтологія війни і миру: безпека, стратегія, смисл: монографія / Борис Олександрович Парахонський, Галина Михайлівна Яворська. Київ: НІСД, 2019. 560 с.
 6. Резнікова О. О. Національна стійкість в умовах мінливого безпекового середовища: монографія. Київ: НІСД, 2022. 532 с.
 7. Світова гібридна війна: український фронт : монографія / за заг. ред. В. П. Горбуліна. К.: НІСД, 2017. 496 с.
 8. Стратегічне планування: вирішення проблем національної безпеки: монографія / В. П. Горбулін, А. Б. Качинський. К.: НІСД, 2010. 288 с.
 9. Tomášek M., Šmejkal V. та ін. Коментар до Договору про функціонування ЄС, Договору про ЄС та Хартії основоположних прав ЄС. Прага: Wolters Kluwer ČR, 2024, 1780 с.

Наукові статті

1. Алексієвцев Л. Трансформація відносин України та НАТО в 1991–2019 рр.: історичний аспект. *Український історичний журнал*. 2020. Число 1. С. 126 – 142. URL: http://resource.history.org.ua/publ/UIJ_2020_1_10.
2. Акіменко Ю. Ю., Белогубова О. О., Правовий статус України як країни кандидат на вступ у ЄС: порівняльно-правовий аналіз. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2022. № 59. С. 82–85.
3. Аніщук В. Інформаційна безпека як об'єкт посягання злочинів проти основ національної безпеки України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2023. Том 2. № 77. URL: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/284126/278265>
4. Близняк О., Риков А. Процес євроінтеграції України в умовах повномасштабної російсько-української війни: проблеми та перспективи. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2023. С. 119–135. URL: <https://relint.vnu.edu.ua/index.php/relint/article/view/319/294>
5. Горбулін В. П. Забезпечення оборони та безпеки України: актуальні проблеми і шляхи вирішення. *Наука і суспільство*. 2019. № 9. С. 3–18. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/160443/03-Horbulin.pdf?sequence=1>
6. Дорогіх О. М. Правові засади європейської інтеграції України. URL: https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2020/05/Tezy_Bolgaria_03.20/Tezy_Bolgaria_03.20_10.pdf
7. Дудкевич В. І. Процес інтеграції України до Європейського Союзу в контексті суперечностей внутрішньо європейського розвитку. *Політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку*. 2021. № 1. С. 119–124.
8. Єгорова О., Рудік О. Трансформація ролі Європейського Парламенту в політиці Європейського Союзу в історичній ретроспективі. *Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право*. Випуск 2(66). 2025. С. 86–92.
9. Кулик Т. Передова присутність як інноваційна модель позиції стримування та оборони НАТО. *Гілея: науковий вісник: Збірник наукових праць*. 2023. Випуск 180–181(1–2). С. 96–104. URL: <http://gileya.org/index.php?ng=library&cont=long%20&id=272>
10. Кулик Т. Трансформація НАТО в умовах стратегічної конкуренції. *Науково-теоретичний і громадсько-політичний альманах «Грані»*. Том 26. № 2. 2023. С. 66–74. URL: <https://grani.org.ua/index.php/journal/article/view/1863/1830>
11. Кулик Т., Прошин Д. Стратегічна концепція НАТО 2022: пріоритети, спроможність та реальність в умовах стратегічної конкуренції. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. Спеціальний випуск № 2. 2022. С. 43–52. URL: <https://visnik.dduvs.in.ua/wp-content/uploads/2023/04/S2/s-2-2022-43-52.pdf>
12. Мак А. О. Розвиток євроінтеграційних процесів в Україні: від початку незалежності до сучасності. *Правова держава*. 2018. № 30. С. 200–203.
13. Мелешенко Т. В. Україна–НАТО: проблеми і перспективи партнерства. *Проблеми всесвітньої історії*. 2023. № 4(24). URL: <https://journal.ivinas.gov.ua/pwh/article/view/285/258>
14. Могиль В. Європейська інтеграція як перспективний напрям модернізації України. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління*. 2023. 3(63). С. 78–82. [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-3\(63\)-11](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-3(63)-11)

15. Пашков М. Євроінтеграція в умовах війни: виклики і перспективи. 2022. URL: <https://razumkov.org.ua/images/2022/12/28/2022-MATRA-IV-KVARTAL-7.pdf>
16. Рудік О. М. Концепція європеїзації: нові підходи у світлі подальшого розширення ЄС. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2018. Вип. 3(38). С. 39–45.
17. Рудік О. М. Майбутнє ЄС в контексті сценаріїв його розвитку до 2025 р. *Аспекти публічного управління*. 2017. Vol. 5. № 11. С. 60–70. DOI: <https://doi.org/10.15421/15201740>
18. Рудік О. М. Нові методи роботи Європейської Комісії на 2019 – 2024 рр.: прагнення більшого в ЄС та поза його межами. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2020. Вип. 2(45). С. 84–90. DOI: <https://doi.org/10.33287/102023>
19. Рудік О. М. Особливості норвезької моделі інтеграції з ЄС: досвід для України. *Аспекти публічного управління*. 2016. Vol. 4. № 11 – 12. С. 12 – 18. DOI: <https://doi.org/10.15421/15201656>
20. Рудік О. М. Подальше розширення ЄС на посткомуністичний простір як процес розблокування його трансформаційної сили. *Регіональні студії*. 2023. № 34. С. 106–110. DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2023.34.18>
21. Рудік О. М. Політика розширення ЄС в 2022 р.: ключові висновки та рекомендації Європейської Комісії в контексті концепції трансформаційної сили Союзу. *Епістемологічні дослідження у філософії, соціальних і політичних науках*. 2023. 6(1). С. 125–131. <https://doi.org/10.15421/342316>
22. Рудік О. М., Зенкін М. В. Основоволожні засади подальшої європейської інтеграції в контексті реформування ЄС. *Регіональні студії*. 2024. № 39. С. 51–56. DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2024.39.8>
23. Тодоров І. Україна – НАТО: сучасний стан відносин і перспективи. *Міжнародний науковий вісник: зб. наук. пр. / ред. кол. І. В. Артьомов (голова) та ін. Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2023. Вип. 1–2(27–28). С. 10–20. URL: <https://dSPACE.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/56843>*
24. Щурін В. В. Історія становлення та розвитку відносин України та НАТО. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2023. Том 34(73). № 2. С. 14 – 20. URL: https://pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2023/2_2023/3.pdf
25. Baranets E. & Novo A. R. (2024). Transatlantic Relations and Strategic Competition. University of Michigan Press. URL: <https://www.jstor.org/stable/10.3998/mpub.12212677.6>
26. Dzhyhora O., Geperidze D., Yavir V., Taran Y., & Kulyk T. (2025). NATO as a Collective Security Organization in the EU After the Outbreak of the War in Ukraine. *Journal of Law and Political Sciences*, 46/2(Special Issue), 255–276. <https://doi.org/10.5281/zenodo.17069927>
27. Mazarr M. J. (2015). Mastering the Gray Zone: Understanding a Changing Era of Conflict. The United States Army War College. URL: <https://press.armywarcollege.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1427&context=monographs>
28. Mazarr M. J. (2022). Understanding Competition. Great Power Rivalry in a Changing International Order Concepts and Theories. RAND Corporation. URL: <https://www.rand.org/pubs/perspectives/PEA1404-1.html>
29. Mazarr M. J. et al. (2018). Understanding the Emerging Era of International Competition. Theoretical and Historical Perspectives. RAND Corporation. URL: https://www.rand.org/pubs/research_reports/RR2726.html
30. NATO's New Strategic Concept (2022). NATO Defense College Research Paper, 25. URL: file:///D:/Movies/NDC_RP_25.pdf
31. Pathways to Russian Escalation Against NATO from the Ukraine War (2022). RAND Corporation. URL: https://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/perspectives/PEA1900/PEA1971-1/RAND_PEA1971-1.pdf
32. Responding to a Limited Russian Attack on NATO During the Ukraine War (2022). RAND Corporation. URL: https://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/perspectives/PEA2000/PEA2081-1/RAND_PEA2081-1.pdf
33. Tardy T. (2022) NATO Allies' geopolitical diversity and the cohesion of the Alliance. NATO Defense College Policy Brief, 21. URL: <https://www.ndc.nato.int/news/news.php?icode=1783>
34. Webber M. (2023). NATO and strategic competition: time for Allies to step up. NATO Defense College Policy Brief, 4. URL: <https://www.ndc.nato.int/news/news.php?icode=1816>

10. Права та обов'язки учасників освітнього процесу НТУ «ДП»

У цьому розділі ми хочемо повідомити вас про документи НТУ «ДП», які визначають права, обов'язки студентів та викладачів, а також регламентують процеси та процедури освіти.

Якщо вам буде щось не зрозуміле, ви можете звернутись до старости, куратора, викладачів кафедри, гаранта програми, завідувача кафедри і ми вам допоможемо.

Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу зокрема регулюються наступними документами ЗВО: Статут, Положення про організацію освітнього процесу, Положення про оцінювання результатів навчання, Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти, Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти, Правила внутрішнього трудового розпорядку, Положення про систему запобігання та виявлення плагіату. **УВАГА! Перелік та зміст документів постійно оновлюються.**

Тому слідкуйте за інформацією на офіційному веб-сайті університету в розділі: Установчі документи та положення

https://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/